

OOSTVLAAMSCH ZANTEN.

Mededeelingen van den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen.
Maatschappij zonder winstbejag.

TWEEMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT.

De leden ontvangen de mededeelingen gratis.

Jaarlijk che bijdrage voor het lidmaatschap :
12 frank.

Redaktie: F. Van Es, Brabantstr.
29, Aalst.

Postcheckrekening 2043,98.

P. Luyekx, Gent.

Prijs per n^o: 3 fr.

Abonnementsprijs
buitenland : 3 belga's.

Oostvlaamsche Meeliedereren.

Van de vele z. g. "boerenliederen" (1) die we tijdens onze zwerftochten door de heerlijke Vlaamsche streek hier en daar hebben mogen aantekenen, wil ik er eenige mededeelen, doch mij enkel tot het "Meilied" bepalen.

Dit oud gebruik : "den Mei gaan zingen" (2) op Meivavond door kinderen en ook door volwassenen, heeft op onze dagen grootendeels uitgediend. Ternauwernood geven de kinderen zich nog de moeite het versierd "Meiboompje" of "Meitakje" het dorp rond te dragen, van boerderij tot boerderij, om er de eieren te gaan oogsten. In vele gemeenten in Oost-Vlaanderen, doch vooral in het zuidelijk gedeelte, is dit schilderachtig gebruik sinds jaren achterwege gebleven, zelfs oude lieden herinneren zich het "Meilied" slechts gedeeltelijk, wat meer is : anderen weten over dit gebruik schier niets meer te vertellen.

(1) De liederen worden doorgaans door de boeren zelf aldus genoemd.

(2) Voor verdere Meigebruiken zie o. a. : A. De Cock, Spreekwijzen en zegswijzen afkomstig van oude gebruiken en volkszedes, Gent, Ad. Hoste, 1908, bl 181/196, en bibliographie.

Pol de Mont : Meiplanting, Volkskunde, II, 71.

Prof. Dr P. De Keyser, "En waar de sterre bleef stille staan", "Vandaag" N° 1, I. Jaargang, 1929.

Prof. Dr J. Schrijnen, Nederlandsche Volkskunde, I. bl. 188/193.

De Cock-Teirlinck, Kinderspelen en Kinderlust.

D. J. Van de Ven, Meie- en Minnenachten in de Nederlandsche Folklore. (Overdruk uit 't Vragen van den Dag).

Het geven van het symbolisch ei heeft dan ook heden ten dage een anderen vorm gekregen. Niet altijd een ei krijgen de kinderen in hun met veel zorg vastgehouden mandje, maar menigmaal komt een pover nikkeltje erin terecht of steekt een haast onzichtbare hand door het half geopende venster van de boerenslaapkamer de schuchtere zangers een duitje toe. Hierdoor eens te meer blijkt — dit volgens de Mei-zangers — dat het " Meilied „ zijn oorspronkelijke beteekenis verloren heeft. Voor de boeren komt het geven van een duit spaarzamer voor dan het geven van een duur geworden ei.

De teksten van de hierop volgende Meiliedereren hebben alle ongeveer éézelfde beteekenis, alhoewel ze volgens hun inhoud in een drietal categorieën kunnen onderverdeeld worden. Ook naar gelang de streek of het dorp, waar zij ons werden voorgezongen of " gedichteerd „ (over 't algemeen zingen de buitenlieden niet gaarne, vooral als men het hun vraagt), bezit ieder van deze liederen een eigen verkregen vorm, zoodat we dan ook alle als varianten moeten beschouwen van één of een paar oorspronkelijke liederteksten. Het ware trouwens ook niet zoo onmogelijk deze " Meiliederereeks „ aan te vullen in samenwerking met andere zanters, om ze te rangschikken en aldus den oorspronkelijken tekst of teksten van dit lied te benaderen.

Verder is het opvallend, dat in het " Meilied „ gewoonlijk bedreigingen, spot of geruststellingen voorkomen. Ook komt het af- en opbieden op het eerst gevraagd aantal eieren er wel eens voor. Dit alles heeft tot doel den boer te bewegen toch maar meer dan één ei te geven ; - een tactisch middel zoo men wil.

Wij moeten tevens de zanters opmerkzaam maken op het feit, dat de meeste liederen nog slechts in een zeer verkorten vorm bewaard zijn gebleven.

1.

*Mei, Mei,
Koele mijne Mei,
Mei, o Mei verheven.
De dooier viel op straote,
'k en wille mijne Mei nie laote.
Tsiep, tsiep,
'k wille mijnen nest.
Steekt d' eieren wat dieper in den nest.
De zwarte poelekens leggen 't best,
De witte zijn versteven.
Geef er mij een stuk of zeven.
Wilt g'er mij geen zeven geven,
geef er mij een stuk of vier, of vijfve,
't zal 't er in den nest nog een eitje blijve(n)*

Laarne (D.M. 80 jaar).

2.

*Mei, Mei, koele mijne Mei,
Ter eere
van Ons Heere,
Heb-de mij geen ei ?
Ik zal U niet vereeren,
Mijne Mei staat al op den troon,
met zijn blaadjes los !
Marietje gij moet slapen,
De zon en komt niet op.*

Saffelare (H. U.)

3.

*Mei, Mei, koele mijne mei.
'k brakke mijn ei,
de dorre (dooier) vliegt uit mijn schaleken.
Vrouwken wil-de mij een eiken geven
'k zal u 't doorken betalen.
Tsiep, tsiep van uit den nest.
De zwarte hoenders leggen best,
de witte niettemin.
Schiet er nu al vijf en twintig in.*

Saffelare. (H. U.)

4.

Mei, Mei, koele Mei.

Vrouwken geef mij een Paaschei.

Wilt-g'er mij geen één geven,

Geef er mij een stuk of zeven,

Wilt-g'er mij geen zeven geven

Geef er mij een stuk of achte,

'k Zal niet lang meer wachten.

Plezant, plezant,

'k sta hier met mijn korfken in mijn hand.

Kalken (Vr. V. B. herbergierster).

5.

Mei, Mei, koele Mei.

Geef mij een ei.

De witten leggen goed,

De zwarten best.

Schiet maar diep in den nest.

Meerendree (O. V.)

6.

Mei, Mei, koele Mei.

Vrouwken geef mij een Paaschei.

Wilt ge mij niets geven,

Ge zult niet lang meer leven!

Geef er mij een stuk of zeven,

Geef er mij een stuk of zes:

Tot mijn korfken vol es (is).

Kalken. (E. C.)

7.

Mei, Mei,

Blaare Mei.

Geef mij een ei,

'k zal deure gaan.

Geef-d'er mij geen

'k zal blijven staan !

Machelen en Gavere (L. C. Sint-Janshoeve).

8.

'k Plante mijne Mei,
en ik krake mijn ei.
en de dooier viel uit mijn schaolde. (schaal)
Tsiep van de neste,
Legt er van de beste.
Legt er zeventiene,
'k Zal ze wel verdienen.
'k Zal er mee naar huis toegaan,
en in mijn moeders koekepanne slaan.

Kaprijke (M. D.)

9.

'k Plante mijne Mei
en ik brak mijn ei,
de dooier viel uit mijn schaolde, (schaal).
Tsiep van de neste,
de zwarte hoenders hèn de beste,
de witte niet te min.
Schiets den oversten kop den ellebogen in.
Vrouwken van de neste,
legt er van de beste,
Legt er zeventiene,
ik zal ze wel verdiene(n).
'k zal er mee naar huis toegaan,
en in mijn moeders koekepanne slaan.

Kapryke (M. D.)

10.

Mei, Mei,
'k plante mijne Mei.
Geef mij een ei,
de dooier viel uit zijn schaole ; (schaal)
'k zal uw beste dochter haole.

Deurle. (Mevr. Wed. V. 79 jaar.)

11.

Mei, Mei.

*'k Plante mijne mei,
en ik krake mijn ei,
en de dooier viel uit mijn schaole.
Bazinneke, wilde mij 'n eitje geven ?
'k Zal uw dochterken niet haolen.*

Landegem-Hansbeke (B. M. 52 jaar).

12.

Mei, mei,

*'k plante mijne Mei.
en de dooier viel uit de schaole.
Tsiep, tsiep, uit den nest,
De zwarte hoenders leggen 't best,
De witte niet te min.*

Destelbergen (A. S.)

13.

*'k Plante mijne Mei.
Geef mij één ei.
Wilt gij er mij geen één geven,
Geef er mij tweeën, drije, enz...*

Deurle. (Mevr. Wed. V. 79 jaar).

14.

*Onze Lieve Vrouw heeft de wereld gebracht,
en de dochter van pioenen
zat er op te broeien.
O! Wie heeft er mijne Mei vandoen ?
Geef mij een koordeken,
ik en kan 't niet knopen,
geef mij een ei en laat mij gaan. (loopen ?)*

Eekloo (C. O.)

15.

*Mei, Mei verheven,
'k sta hier zoo te beven
met mijn taksken in mijn hand.
Dat is niet plezant !
'k Zal het aan niemand zeggen,
als g'er wat wilt op leggen ;
'k zal er mee naar huis toe gaan,
'k zal ze in moeders koekepanne slaan.*

Destelbergen. (A. S.)

16.

*Mei, Mei verheven,
den boer en wil niet geven ;
'k sta hier zoo te beven
met mijn mandeken in mijn hand.
Wilder een eitje in leggen,
'k zal het aan niemand zeggen ;
'k zal er mee naar huis toe gaan,
en moeder zal 't in 't pannetje slaan.*

Desteldonk. (M. V. D.)

17.

*Mei, Mei verheven,
't sta hier zoo te beven,
met mijn korfken in mijn hand.
wilt g'er een eiken in leggen ?
'k Zal 't tegen niemand zeggen,
'k zal er mee naar huis toe gaan,
en moeder en vader
zullen het in 't panneken slaan.*

Saffelare (J. U.)

18.

*Mei, Mei verheven,
De boer wil mij niets geven !...
Mei, Mei plezant,
De boer sch..... op zijn land.*

Dit zongen de kinderen wanneer ze niets kregen, en gingen dan rap op de vlucht.

Destelbergen. (A. S.)

19.

*Tsiep in den nest,
De zwarte hoenders leggen 't best,
De witten leggen er tegen.
Lapt 'er mij een stuk of negen...*

(Zeer onvolledig).

Sleidinge (Volpenswege).

CI. TREFOIS.

Het Teerlingspel te Serskamp.

Als een eigenaardig gebruik te Serskamp sedert onheuglijken tijd in zwang moeten wij het teerlingen vermelden, dat als dusdanig in de aanpalende gemeenten en in gansch den omtrek onbekend is

Het " teerlingspel „ grijpt hier regelmatig plaats na de St Denijs-kermis, die gevierd wordt den Zondag vallend op of na 9ⁿ October. Den 8ⁿ dag wordt het teerlingen ingezet op den Dries, waar dan de aloude *Prinskenskermis* plaatsgrijpt, z. g. naar de verdwenen herberg *den Prins*, reeds vernoemd rond 1750. Den 2ⁿ Zondag is het te doen op het Wolfgat, waar tot op het einde der 18^e eeuw de vermaarde *Bruine-Kruiskapel* talrijke bedevaarders heenlokte ; hierna komt elke wijk opvolgenlijk aan de beurt : Billegem, Boeygem, Dorp, Anker, Moleneed. Onveranderlijk eindigt " het teerlingspel „ in de *Smis* of de herbergen dier gebuurte op St Elooï en op 8ⁿ December met een " bolling „ voor 't vrouwvolk.